

Digiopetusuutisia 5/2026

Digiopetusuutisia -ajankohtaistiedote kokoaa yhteen opetusteknologiaan ja digiopetukseen liittyviä uutisia, tapahtumia, julkaisuja ja tutkimustietoa. Jos haluat uutiskirjeestä herätteen sähköpostiisi, käy antamassa sähköpostiosoitteesi [lomakkeella](#).

Sisältö:

- **Julkaisu: OKM: Osaaminen tekoälyn aikakaudella: Kansalaisten tekoälyosaamisen viitekehys**
- **Väitös: Hartikainen, S. Active Learning in Engineering Higher Education: Bridging Conceptual Perspectives and Student Learning Processes**
- **Arenen päivitettyt suositukset tekoälyn hyödyntämisestä**
- **Julkaisu: OPH: Tulevaisuuden osaamistarpeet 2040-luvulla**
- **Julkaisu: ITK-julkaisu 2026**
- **Julkaisu: The 2026 EDUCAUSE Horizon Report. Teaching and Learning Edition**
- **Tulevat tapahtumat, webinaarit ja tallenteet**
  - **Arene: Webinaari päivitetystä tekoälyn käytön suosituksista ja liikennevalomallista, 2.6.2026**
  - **Ilona-webinaarit**
  - **Pedaforum 2026, 2.–3.6.2026, Kuopio**
  - **EDEN 2026 Annual Conference, 14.-16.6.2026, Porto**

Julkaisu: OKM: Osaaminen tekoälyn aikakaudella: Kansalaisten tekoälyosaamisen viitekehys

Tekoälyn nopea kehitys ja laajamittainen käyttöönotto ovat muuttaneet tapoja, joilla kansalaiset hankkivat tietoa, oppivat ja osallistuvat yhteiskuntaan. Erilaiset tekoälysovellukset ovat madaltaneet muun muassa sisällöntuotannon kynnyksiä, mutta samalla lisänneet epävarmuutta sisällön alkuperästä ja luotettavuudesta. Kehityksen myötä on korostunut tarve vahvistaa kansalaisten tekoälyosaamista, joka kattaa teknisen ymmärryksen lisäksi kyvyn arvioida tekoälyn vaikutuksia sekä huomioida eettiset, oikeudelliset ja yhteiskunnalliset näkökulmat.

Opetus- ja kulttuuriministeriön johdolla on laadittu laajassa tutkija- ja asiantuntijayhteistyössä Kansalaisten tekoälyosaamisen viitekehys, joka nojaa osin EU:n DigComp 3.0 viitekehukseen. Se tekee näkyväksi eri osaamistasot korostaen vastuullista toimijuutta. Tavoitteena on tukea osaamisen kehittämistä ja käytännön soveltamista sekä varmistaa, että kaikilla kansalaisilla on riittävät valmiudet toimia tietoisesti ja vastuullisesti tekoälyn aikakaudella. Julkaisussa kuvataan myös toimenpide-ehdotukset kansalaisten tekoälyosaamisen vahvistamiseen.

Lue julkaisu OKM:n sivuilta: <https://okm.fi/julkaisu?pubid=URN:ISBN:978-952-415-267-9>

Väitös: Hartikainen, S. Active Learning in Engineering Higher Education: Bridging Conceptual Perspectives and Student Learning Processes

Susanna Hartikaisen väitöskirja Active Learning in Engineering Higher Education: Bridging Conceptual Perspectives and Student Learning Processes tarkastetaan Tampereen yliopistossa 26.6.2026.

Väitöskirja tarkastelee aktiivista oppimista korkea-asteen insinöörikoulutuksen kontekstissa. Väitöskirja koostuu kolmesta osatutkimuksesta ja yhteenveto-osiosta. Väitöskirjalla on kaksi päätavoitetta. Ensimmäinen tavoite on selvittää aktiivista oppimista koskevan tutkimuksen tilaa insinöörikoulutuksen kontekstissa. Toinen päätavoite on selvittää, miten aktiivinen oppiminen muokkaa opiskelijoiden oppimisprosesseja.

Tulokset osoittivat, että opiskelijoiden kokemukset heidän aktiivisesta ja vastuullisesta roolistaan muokkasivat heidän tunteitaan ja motivaatiotaan. Opiskelijoiden positiiviset tunteet liittyivät onnistumisen kokemuksiin ja opiskelukokemuksen jakamiseen vertaisten kanssa. Negatiivisia tunteita puolestaan heräsi tilanteissa, joissa opiskelijat olivat aktiivisia vertaisten edessä, kohtasivat vaikeuksia itsenäisessä työskentelyssä tai kokivat haasteita ryhmätyöskentelyssä. Käänteiseen opetukseen liittyvä mahdollisuus tehdä valintoja edisti opiskelijoiden kokemusta osaamisen kehittymisestä, sillä se tarjosi mahdollisuuden opiskella itselle sopivalla tavalla ja helpotti opiskelun ja muun elämän yhteensovittamista. Käänteiseen opetukseen osallistuneet opiskelijat kuvasivat kuitenkin myös, että suuri vastuu omasta oppimisesta asetti haasteita kurssisisällön oppimiselle ja herätti negatiivisia tunteita.

Väitöskirja edistää aktiivisen oppimisen teoreettista ymmärrystä ja tarjoaa käytännön ohjeita korkeakouluopettajille

Väitöskirja ladattavissa: <https://trepo.tuni.fi/handle/10024/237494>

Arenen päivitetty suositukset tekoälyn hyödyntämisestä

Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry tekoälyn käyttöä koskevat suositukset sekä liikennevalomalli tukevat tekoälyn vastuullista hyödyntämistä osana oppimista, opetusta ja arviointia sekä osaamisen kehittymistä. Suositusten avulla edistetään myös tekoälyasetuksen mukaista riittävän tekoälylukutaidon kehittymistä osana digitaalista sivistystä, digitaalista kansalaisuutta ja vastuullista digirohkeutta.

Tekoäly on yksi työelämän työkaluista. Tekoälyn tehokas ja vastuullinen hyödyntäminen edellyttää alan vahvaa perusosaamista sekä kriittisen ajattelun taitoa. Opettajia suositellaan mahdollistamaan tekoälyluku taidon kehittymistä osana oppimistehtäviä ja niiden arviointia. Opettajien tuleekin huolehtia, että ammattikorkeakouluista valmistuvilla opiskelijoilla on valmiudet tekoälyn hyödyntämiseen. Ammattikorkeakouluissa opettajat voivat Arenen liikennevalomallin avulla määritellä tekoälyn käyttöä tehtävissä ja tehtävien arviointia suhteessa tekoälyn käyttöön.

Arenen liikennevalomalli julkaistiin vuonna 2024, mutta päivitettiin tänä keväänä. Päivitetyn julkaisun eri kieliversiot voit ladata Arenen sivuilta: <https://arene.fi/julkaisut/arenen-suositukset-tekoalyn-hyodyntamisesta-ammattikorkeakouluille/>

Julkaisu: OPH: Tulevaisuuden osaamistarpeet 2040-luvulla

Opetushallituksen keväällä 2026 toteuttamassa kyselyssä selvitettiin oppi- tai ammattialasta riippumattomia osaamisia, joita ihmiset tarvitsevat pystyäkseen huolehtimaan itsestään, toimimaan vastuullisesti yhteiskunnan jäsenenä ja työllistymään 2040-luvulla. Kyselyyn vastasi reilut 2 400 koulutusalan asiantuntijaa, jotka edustavat koulutuksen järjestäjiä ja toteuttajia eri koulutusmuodoista ja -asteilta sekä opetushallintoa, järjestöjä ja tutkimusorganisaatioita.

Tulosten perusteella 2040-luvulla tarvittavat osaamiset liittyvät sekä tiedon käsittelyyn, ajatteluun, oppimiseen ja vuorovaikutustaitoihin että teknologiaan, hyvinvointiin ja kestävyYTEEN. Lisäksi keskeisiä ovat kansalaistaidot, kulttuurinen osaaminen sekä työelämä- ja yrittäjyystaidot. Kaikista tärkeimmiksi koettiin tiedonhaku- ja hallintataidot, yhteistyö- ja vuorovaikutustaidot sekä kriittinen ajattelu ja psykologisesta hyvinvoinnista huolehtiminen.

Sosiaaliset ja kognitiiviset taidot nousivat tuloksissa myös vahvasti esille. Tärkeimpien joukossa olivat vuorovaikutus- ja yhteistyötaidot, yhdenvertaisuuden kunnioitus, vastuuntuntoisuus sekä työyhteisö- ja empatiataidot. Lisäksi ihmisen kyky kriittiseen ajatteluun, sinnikkyyteen ja monipuoliseen itsensä johtamiseen nähtiin olennaisena osana tulevaisuudessa tarvittavia taitoja.

Kyselyssä tiedusteltiin myös eri koulutusmuotojen roolia osaamisten kehittämisessä. Vastausten mukaan varhaiskasvatuksen roolina pitäisi olla perustan luominen lapsen kokonaisvaltaiselle kasvuille. Esiopetus puolestaan tarjoaisi valmiuksia koulupolulle ja peruskoulu vahvistaisi perustaitoja. Lukiossa syvennettäisiin yleissivistystä ja ajattelutaitoja, ja ammatillisessa koulutuksessa kasvatettaisiin käytännön työelämään liittyviä osaamisia. Ammattikorkeakoulutuksen osana olisi kehittää työelämälähtöistä, soveltavaa asiantuntijuutta ja yliopiston tutkimuksellista asiantuntijuutta. Vapaa sivistystyö tukisi elinikäistä oppimista, kansalaistaitoja, hyvinvointia ja osallisuutta; taiteen perusopetus taas kehittäisi kulttuurista osaamista, luovuutta ja ilmaisua. Työelämässä tapahtuva osaamisen kehittäminen päivittäisi ja uudistaisi tutkintokoulutuksessa saatua osaamista vastaamaan muuttuvan työn, teknologian ja yhteiskunnan vaatimuksiin.

Kyselyn perusteella syntyneitä ymmärrystä laaja-alaisten osaamisten tärkeydestä hyödynnetään, kun kehitetään koulutusta vastaamaan tulevaisuuden osaamistarpeisiin. Tulokset luovat tärkeää perustaa myös varauduttaessa käynnistyviin opetussuunnitelmien ja tutkinnon perusteiden uudistusprosesseihin.

Raportti on julkaistu suomeksi ja ruotsiksi Opetushallituksen verkkosivuilla.
<https://www.oph.fi/fi/tilastot/tulevaisuuden-osaamistarpeet-2040-luvulla>

Lue koko uutinen: <https://www.jyu.fi/fi/uutinen/oph-koulutuksen-asiantuntijat-ovat-yksimielisia-tarkeimmista-taidoista-joita-tulevaisuudessa>

Julkaisu: ITK-julkaisu 2026

Interaktiivinen tekniikka koulutuksessa (ITK) -konferenssi pidettiin 22.-24.4.2026. ITK-julkaisu on vuosittain ilmestyvä artikkelikokoelma, joka tarjoaa ITK-konferenssin esiintyjille mahdollisuuden syventää ja jakaa esityksensä sisältöä asiantuntija-artikkelin muodossa. Julkaisusarjaa julkaisee Suomen eOppimiskeskus ry. Vuoden 2026 ITK-julkaisu tarjoaa näkymän vuoden keskeisiin ITK-teemoihin.

Lue ja lataa julkaisu konferenssin sivuilta: <https://itk-konferenssi.fi/blog/itk-julkaisu-6/itk2026-konferenssin-artikkelikokoelma-on-julkaistu-260>

Julkaisu: The 2026 EDUCAUSE Horizon Report. Teaching and Learning Edition

2026 EDUCAUSE Horizon -raportti (Teaching and Learning Edition) tunnistaa keskeisimmät trendit ja varhaiset signaalit, jotka muovaavat korkeakouluopetusta ja oppimista seuraavan vuosikymmenen

aikana. Raportti korostaa, miten mm. tekoäly, opiskelijamäärien muutokset, poliittiset linjaukset ja kestävyyskysymykset muuttavat opetusta ja korkeakoulujen strategioita.

Lue raportti EDUCAUSEn sivuilta: <https://library.educause.edu/resources/2026/5/2026-educause-horizon-report-teaching-and-learning-edition>

Tulevat tapahtumat, webinaarit ja tallenteet

***Arene: Webinaari päivitetyistä tekoälyn käytön suosituksista ja liikennevalomallista, 2.6.2026**

Ammattikorkeakoulut ovat päivittäneet suosituksensa tekoälyn hyödyntämisestä opetuksessa ja oppimisessa. 2.6.2026 klo 14-15 pidettävässä webinaarissa kerrotaan päivitetyistä suosituksista, liikennevaloista ja visiotyöstä. Webinaarissa jaetaan myös esimerkkejä ja hyviä käytänteitä liikennevalojen käytöstä.

Katso tarkempi ohjelma ja linkki Teams-kokoukseen:

<https://arene.fi/ammattikorkeakoulujen-paivitetyt-tekoalysuositukset-ja-tulevaisuuden-visiotyo-yhteisia-periaatteita-ja-toimenpidesuosituksia-tekoalyn-vastuulliseen-kayttoon/>

***Ilona-webinaarit**

Ilona järjestää erilaisia oppimisen inspiraatioweбинаareja, jossa vierailevat asiantuntijat ja ajankohtaiset aiheet käsittelevät teknologian hyödyntämistä eri ohjelmien ja ilmiöiden kautta. Sivulla on julkaistu myös tallenteita menneistä webinaareista.

Lue lisää ja ilmoittaudu: <https://www.ilonait.fi/webinaarit>

***Pedaforum 2026, 2.–3.6.2026, Kuopio**

Korkeakoulupedagogiikan päivät -seminaari kokoaa yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen asiantuntijat Kuopioon kesäkuussa 2026. Vuoden 2026 teema on ”Inhimillisesti kestävä ja vaikuttava korkeakoulu.”

Lue lisää: <https://pedaforum2026.savonia.fi/>

***EDEN 2026 Annual Conference, 14.-16.6.2026, Porto**

EDEN 2026 invites educators, researchers, and institutional leaders to Porto to explore how human-AI partnerships are transforming learning design, inclusion, and institutional practice across the sector. The main Theme of EDEN Porto AC 2026 is: “Beyond Technology: Human-AI Collaboration for Learning and Teaching”

Sivut: <https://eden-europe.eu/event/eden-2026-annual-conference/>

Digiopetusuutiset-tiedotetta toimittaa Suvi Junes, suvi.junes(at)tuni.fi, Tampereen korkeakouluyhteisön tietohallinnosta